

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

VAIDEOTSUS
avaliku teabe asjas nr 2.1.-3/19/760

Otsuse tegija	Andmekaitse Inspeksiooni vaneminspektor Sergei Miller
Otsuse tegemise aeg ja koht	01.04.2019, Tallinn
Vaide esitamise aeg	20.02.2019 (registreeriti 20.02.2019)
Teabevaldaja	Riigi Kinnisvara AS aadress: Lelle 24, 11318 Tallinn e-posti aadress: info@rkas.ee
Vaide esitaja	OÜ Advokaadibüroo RASK aadress: Rotermanni 8, 10111 Tallinn e-posti aadress: villy.lopman@rask.ee

RESOLUTSIOON:

Avaliku teabe seaduse (AvTS) § 45 lg 1 punkti 1 ning haldusmenetluse seaduse (HMS) § 85 punkti 4 alusel

otsustan:

- 1) **jätta vaie rahuldamata;**
- 2) **teha vaideotsus teatavaks vaide esitajale ja teabevaldajale.**

VAIDLUSTAMISVIIDE:

Vaide esitaja saab käesoleva otsuse vaidlustada 30 päeva jooksul, esitades halduskohtumenetluse seadustiku kohase kaebuse Tallinna Halduskohtusse. Vaideotsuse tühistamist saab nõuda üksnes koos teabevaldajalt teabe väljastamise nõudega, mis jäi vaideotsusega rahuldamata.

FAKTILISED ASJAOLUD:

OÜ Advokaadibüroo RASK (vaide esitaja) pöördus 20.02.2019 Andmekaitse Inspeksiooni (AKI) vaidega Riigi Kinnisvara AS (RKAS) tegevuse peale teabenõudele vastamisega seonduvalt. Vaide kohaselt esitas 08.01.2019 vaide esitaja RKAS-le teabenõude, mille täitmisest viimane keeldus.

25.02.2019 esitas inspeksioon RKAS-le järelepärimise vaideasjas asjaolude selgitamiseks. 05.03.2019 vastas RKAS järelepärimisele.

VAIDE ESITAJA NÕUE JA PÕHJENDUSED:

Vaide kohaselt märgib vaide esitaja järgmist:

I. ASJAOLUD

8. jaanuaril 2019 esitas vaide esitaja teabenõude Riigi Kinnisvara AS-ile („RKAS“), paludes RKAS-il anda teavet selle kohta, kas RKAS on teinud aadressil Lootsi tn 10, Pärnu asuva kinnistu kohta Pärnu linnale 2017 või 2018. a müügipakkumise. Lisaks palus vaide esitaja väljastada kogu kõnealuse kinnistuga seotud RKAS-i ja Pärnu linna vahelise kirjavahetuse, sh e-kirjad, pakkumus ja Pärnu linna vastus (Lisa 1 – 08.01.2019. a teabenõue).

23. jaanuaril 2019 keeldus RKAS teabenõude täitmisest, põhjendades, et RKAS pole teabevaldajaks avaliku teabe seaduse („AvTS“) mõttes, kuna nende tegevus pole tõlgendatav avaliku ülesandena või muu tegevusega, millele viitab AvTS § 5 lg 1 p 3 (Lisa 2 – 23.01.2019. a teabenõude vastus).

AvTS § 46 ja § 44 lg 1 p 1 kohaselt võib isik, kelle seaduses sätestatud õigusi on rikutud, pöörduda vaidega Andmekaitse Inspeksiooni poole.

II. VAIDE PÕHJENDUSED

AvTS § 3 lg 1 kohaselt on avalik teave mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites. AvTS § 3 lg 2 järgi võib juurdepääsu avalikule teabele piirata vaid seaduses sätestatud korras.

AvTS § 5 lg 1 p 3 kohaselt on teabevaldajaks ka eraõiguslik juriidiline isik, kes täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, – teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist.

Eelnevast tulenevalt on RKAS kohustatud võimaldama teabele juurdepääsu juhul kui 1) RKAS eraõigusliku juriidilise isikuna täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, 2) teave puudutab nende ülesannete täitmist, 3) teave on jäädvustatud või dokumenteeritud, 4) juurdepääsu teabele pole piiratud. Järgnevalt käsitleb vaide esitaja teabenõude täitmiseks vajalikke eeldusi.

RKAS täidab eraõigusliku juriidilise isikuna seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid:

- a) RKAS kui aktsiaselts on eraõiguslik juriidiline isik. Käesoleva juhul on avalikud ülesanded RKAS-ile üle antud AvTS § 5 lg 1 p 3 mõttes haldusaktiga. HKTS § 3 lg 1 kohaselt võib juriidilise isiku volitada riigi haldusülesannet täitma muuhulgas haldusaktiga. Kuigi halduskoostöö seadus ei nimeta delegerimisviisina eraõigusliku isiku loomist, siis on eraõigusliku isiku loomine käsitletav ülesande delegerimisena haldusakti või lepinguga, sest eraõigusliku isiku loomiseks on vajalik vastu võtta haldusakt ja/või sõlmida leping. Sellele, et avaliku ülesande üks delegerimisviis on eraõigusliku isiku asutamine, viitab nii korruptsioonivastase seaduse seletuskiri, riigivaraseadus kui ka õiguskirjandus.¹ RKAS-ile on avaliku ülesande täitmine üle antud eraõigusliku isiku loomise haldusaktiga – Riigi Kinnisvara Aktsiaseltsi asutamise korraldus (28.06.2001), millega kiideti heaks ja mille alusel võeti vastu RKAS-i asutamisotsus (11.07.2011) ja põhikiri (kehtiv põhikiri kinnitatud 09.05.2017²).

¹ Andmekaitse Inspeksioon. Eraõiguslike avaliku teabe valdajate juhend. Täiendatud 7. aprillil 2017.; K. Merusk. Avalike ülesannete eraõiguslikele isikutele üleandmise piirid. Juridica VIII/2000, lk 505.

² Kättesaadav ka: <https://www.rkas.ee/ettevottest/pohikiri>.

- b) RKAS täidab eelnimetatud haldusakti ning selle alusel vastuvõetud põhikirja järgi avalikke ülesandeid. RKAS-i eesmärgid sätestab põhikirja p 3.1: „aktsiaseltsi eesmärgiks on peamiselt riigile kui ainuaktsionärile kinnisvarateenuste osutamine ja riigi nõustamine kinnisvaraga seotud küsimustes“. Põhikirja p 3.2 sätestab RKAS-i põhitegevusalad: „3.2.1.aktsiaseltsi põhitegevusaladeks (tegevusvaldkondadeks) on: 3.2.2.kinnisvara haldamine ja hooldamine; 3.2.3.kinnisvara arendamine ja kinnisvarainvesteeringud, 3.2.3. kinnisvara ost, müük ja üürile andmine, 3.2.4.ehitusjuhtimine ja omanikujärelevalve“. Lisaks põhikirjas sätestatud on RKAS-i kui avalike ülesannete täitjat käsitletud ka RKASi asutamise korralduse eelnõu seletuskirjas: „Riigi kinnisvara on vahend avaliku võimu teostamiseks ja sellest sõltub osaliselt avaliku võimu teostamise kvaliteet“.³ Eelnõu seletuskirjas on samuti selgitatud, et RKAS-i „asutamise eesmärgiks on soov tagada säästliku ja efektiivse kinnisvara alase teenuse osutamine riigivõimu teostajaile“. RKAS on seega avaliku võimu poolt antud korralduse alusel avaliku võimu teostajaks läbi riigile kinnisvarateenuse osutamise.
- c) Ka Riigi kinnisvarategevuse strateegia (2007)⁴ käsitleb läbivalt RKAS-i kui Rahandusministeeriumile allutatud kompetentsikeskust, mis strateegia kohaselt muutub riigivaraseaduse erisätete alusel tegutsevaks äriühinguks, võimaldades mh rakendada oluliselt efektiivsemat riiklikku järelevalvet äriühingu tegevuse üle ja langetada äriühingul riigi huve kaitsvaid otsuseid (p 8).
- d) Asjaolu, et RKAS on eraõiguslik juriidiline isik, mille tulud ja kulud pole samastatavad riigi omadega, ei oma samuti tähtsust otsustamiseks, kas RKAS on avaliku teabe valdaja. Riigikohus on 19. juuni 2014. a otsuse 3-3-1-19-14 p-s 19 selgelt väljendanud, et AvTS § 5 lg 2 kohaldamisel pole tähtsust millisest allikast pärineb raha kulude katmiseks ning sellest ei olene avaliku ülesande iseloom. Samuti on Riigikohus 16. veebruari 2010. a otsuse 3-3-4-1-10 p-s 5 selgitanud, et avaliku ülesande olemus ei muutu sellest, et seda ülesannet täidab eraõiguslik isik.

Teave puudutab nende ülesannete täitmist:

- a) Vaide esitaja on eelnevalt selgitanud, et RKAS täidab avalikke ülesandeid, milleks on mh kinnisvara võõrandamine. Käesoleval juhul esitas vaide esitaja teabenõude RKASi ja Pärnu linna vahelise võimaliku võõrandamise ettepaneku ja sellega seonduva suhtluse osas. Seega puudutab nõutav teave otseselt RKASi põhitegevusala kinnisvaratehingute läbiviimise näol.

Teave on jäädvustatud või dokumenteeritud:

- a) Kuna vaide esitaja nõuab teabenõude täitmist kirjaliku teabena (e-kirjad, pakkumus, Pärnu linna vastus), siis puudub alus väitmaks, et teave pole jäädvustatud ja/või dokumenteeritud. RKAS pole teabenõude täitmisest keeldumisel ka vastupidist väitnud.

Juurdepääsu teabele pole piiratud:

- a) Käesoleval juhul puuduvad alused kehtestamiseks teabele juurdepääsupiirangut AvTS 34 lg 2 alusel. RKAS pole teabenõude täitmisest keeldumisel ka ühelegi vastavale alusele tuginenud.

Tuginedes eeltoodule on vaide esitaja seisukohal, et RKAS täidab avalikke ülesandeid ning on AvTS § 5 lg 2 järgi tebevaldajaks teabe osas, mis puudutab riigi kinnisvaraga tehtavaid

³ Kättesaadav: <http://vana.rkas.ee/riigi-kinnisvarast/asutamise-eesmark>

⁴ Kättesaadav:

https://www.rahandusministeerium.ee/sites/default/files/RiigRiigi_kinnisvararegister/riigi_kinnisvarategevuse_strateegia_2007.pdf

tehinguid.

RKAS on lisaks ebaseaduslikule teabenõudest keeldumisele viivitanud teabenõudele vastamisega. AvTS § 18 lg 1 järgi täidetakse teabenõue viivitusega, kuid mitte hiljem kui viie tööpäeva jooksul. AvTS § 23 lg 3 järgi teeb teabevaldaja teabenõude täitmisest keeldumise koos põhjendusega teabenõudjale teatavaks viie tööpäeva jooksul. Seega oli 08.01.2019. a teabenõudele vastamise tähtajaks 15.01.2019. a ning RKAS on rikkunud seadusjärgset teabenõudele vastamise korda.

III. VAIDE ESITAJA ÕIGUSTE RIIVE

AvTS § 46 kohaselt võib isik, kelle AvTS-s sätestatud õigusi on rikutud, pöörduda vaidega AvTS §-s 44 nimetatud järelevalveorgani poole.

Käesoleval juhul on rikutud vaide esitaja õigust saada avalikustamiseks mõeldud informatsiooni. Avaliku teabe seadus tagab PS § 44 lg-s 1 sätestatud igäihe õigust saada vabalt üldiseks kasutamiseks levitatavat informatsiooni.

Vaide esitajal on õigus kontrollida avalike ülesannete täitmist. AvTS § 1 järgi on seaduse eesmärk tagada üldiseks kasutamiseks mõeldud teabele avalikkuse ja igäihe juurdepääsu võimalus, lähtudes demokraatliku ja sotsiaalse õigusriigi ning avatud ühiskonna põhimõtetest, ning luua võimalused avalikkuse kontrolliks avalike ülesannete täitmise üle. Juhul kui RKAS-i ei käsitletaks teabevaldajana, puuduks avalikkusel (sh vaide esitajal) seadusjärgne võimalus kontrollida avalike ülesannete täitmist ning eraõiguslikule juriidilisele isikule ülesannete üleandmise tagajärjeks oleks avaliku võimu teostamise läbipaistvuse vähenemine.

IV. TAOTLUS

AvTS § 45 lg 1 p 1 kohaselt teostab Andmekaitse Inspeksioon teabevaldajate üle riiklikku ja haldusjärelevalvet nende poolt teabe avalikustamisel. AvTS § 45 lg 2 kohaselt võib Andmekaitse Inspeksioon järelevalvemenetluse algatada vaide alusel või oma algatusel. AvTS § 51 lg 1 p 1 kohaselt võib Andmekaitse Inspeksioon teha teabevaldajale ettekirjutuse seadusliku olukorra taastamiseks, kui ta leiab, et teabevaldaja on ebaseaduslikult keeldunud teabenõude täitmisest AvTS § 8 lg 1 p 1 kohaselt võimaldatakse juurdepääs teabele teabevaldaja poolt teabenõude täitmisega.

Tuginedes eelnimetatud sätetele, palub vaide esitaja RKAS-il anda teavet selle kohta, kas RKAS on teinud aadressil Lootsi tn 10, Pärnu asuva kinnistu kohta Pärnu linnale 2017 või 2018. a müügipakkumise. Juhul, kui RKAS on seoses kõnealuse kinnistuga suhelnud Pärnu linnaga, siis palun väljastada vaide esitajale kogu vastav kirjavahetus (sh e-kirjad, pakkumus, Pärnu linna vastus) vaide esitaja e-posti aadressile villy.lopman@rask.ee.

TEABEVALDAJA PÕHJENDUSED:

Vastuses 05.03.2019 nr JUR-7/2019-33 selgitab RKAS järgmist:

25.02.2019. a edastati Andmekaitse Inspeksiooni (edaspidi nimetatud AKI) poolt Riigi Kinnisvara AS-ile (edaspidi nimetatud RKAS) järelepärimine vaidemenetluses nr 2.1.-3/19/760. AKI selgitab vaidemenetluse algatamist seoses advokaadibüroo RASK OÜ poolt esitatud vaidega, mille tingis advokaadibüroo poolt RKASile 08.01.2019.a esitatud teabenõue ja RKAS-i 23.01.2019.a keeldumine küsitud teabe väljastamisest (seoses Lootsi tn 10, Pärnu kinnistu võimaliku müügipakkumisega Pärnu linnale).

Seoses algatatud vaidemenetlusega palus AKI hiljemalt 07.03.2019. a RKAS-il vastata konkreetsetele menetlusega seonduvatele AKI küsimustele.

RKAS tähtaegsed vastused AKI poolt esitatud küsimustele on alljärgnevad.

1. Millel põhineb RKAS-i seisukoht, et RKAS ei ole antud juhul teabevaldajaks AvTS-i mõisteks, kui RKAS täidab riigivara valitseja ülesandeid ning riik on RKAS-ile oma vara üle andnud ja seda kasutatakse avalike ülesannete täitmiseks?

Avaliku teabe seaduse (edaspidi nimetatud AvTS) § 3 lg 1 põhjal loetakse avalikuks teabeks teave, mis on mistahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites.

AvTS § 5 lg 1 p 3 põhjal on teabevaldajaks muuhulgas ka eraõiguslik juriidiline isik ja füüsiline isik sama paragrahvi lõikes 2 sätestatud tingimustel. AvTS § 5 lg 2 määratleb, et eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, - teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist. AvTS § 5 lg 3 p 2 kohaselt võrdsustatakse teabevaldajaga füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või äriühing, - teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist.

AvTS § 23 lg 1 p 2 põhjal keeldub teabevaldaja teabenõude täitmisest, kui ta ei valda taotletavat teavet ega tea, kes seda valdab, ning tal ei ole võimalik taotletava teabe valdajat kindlaks teha.

AvTS § 23 lg 2 p 2 määratleb, et teabevaldajal on õigus teabenõude täitmisest keelduda, kui füüsiliselt isikult ja eraõiguslikult juriidiliselt isikult taotletav teave ei käsitle avalike ülesannete täitmist.

1.1. Esiteks peab RKAS siinkohal oluliseks märkida, et isegi kui lähtuda ebaõigest eeldusest, et Pärnus, Lootsi tn 10 asuva kinnistu (edaspidi nimetatud Lootsi tn 10 kinnistu) võõrandamiseks kolmandate isikutega läbirääkimiste pidamine või müügipakkumiste esitamine oleks käsitletav RKAS-i poolt AvTS mõistes avaliku ülesande täitmisena (millise seisukohaga RKAS ei nõustu), puuduks RKAS-il võimalus konkreetset teabenõuet täita. Nimelt RKAS-ile teadaolevatel andmetel ei ole RKAS ja Pärnu linn pidanud 2017. a või 2018.a läbirääkimisi Pärnus, Lootsi tn 10 asuva kinnistu võõrandamise osas ning RKAS ei ole Pärnu linnale esitanud vastava kinnistu osas müügipakkumisi. **Seega puudub RKAS-il küsitud info ja esineks AvTS § 23 lg 1 p 2 sätestatud aluse teabenõude täitmisest keeldumiseks.**

1.2. Teiseks soovib RKAS seoses AKI poolt esitatud küsimusega selgitada, et isegi juhul, kui RKAS oleks pidanud 2017.a või 2018.a Pärnu linnaga läbirääkimisi Lootsi tn 10 kinnistu võõrandamise osas või esitanud Pärnu linnale vastava kinnistu osas müügipakkumisi (millist tegevust küll faktiliselt ei toimunud), poleks RKAS täitnud läbirääkimisi pidades mistahes avalikke ülesandeid ning AvTS § 23 lg 2 p 2 võimaldaks RKAS-il esitatud teabenõude täitmisest keelduda.

Oluline on rõhutada, et Lootsi tn 10 kinnistu näol ei olnud 2017.a või 2018.a tegemist riigile kuuluva kinnisvaraga (nagu teabenõude esitaja oma teabenõudes ekslikult väidab), vaid RKAS-ile kui eraõiguslikule juriidilisele isikule kuuluva kinnistuga. RKAS peab vajalikuks märkida, et ei täida riigivara valitsejatele Riigivaraseadusega (edaspidi nimetatud RVS) pandud avalikke ülesandeid (vastavaid ülesandeid ei ole RKAS-ile üle antud), vaid osutab üksnes riigivara valitsejatele (vt RVS § 4 lg 2 loetletud isikuid) avalike ülesannete täitmiseks vajalikku abistavat teenust, mis seisneb riigivara valitsejatele avalike ülesannete täitmiseks vajalike materiaalsete vahendite kasutusse andmises ja sellega seotud tugiteenuste korraldamises.

Täpsemalt tegeleb RKAS peamiselt eraõiguslike lepingute alusel avalikuks kasutamiseks vajaliku kinnisvara arendamise ja kinnisvara avalikke ülesandeid täitvatele isikutele (riigivara valitsejad) kasutusse andmise, haldamise ja hooldamisega ning vastavaks otstarbeks mittevajaliku RKAS-ile kuuluva kinnisvara võõrandamisega. RKAS jääb kinnisvara kasutusse andes seejuures üksnes vastava avaliku funktsiooniga kinnisvara omanikuks ja üürileandjaks (näiteks vanglahooned, kohtuhooned, ministereiumi ja teiste riigiasutuste hooned vms) ning RKAS ei oma peale riigiasutustest üürnike mistahes õigussuhteid ühegi kolmanda isikuga, kes võiks RKASilt nõuda teatavate avalike ülesannete täitmist (konkreetselt kinnisvara kasutab avalike ülesannete täitmiseks otsese valdajana konkreetne üürnikust riigiasutus, mitte RKAS kui üürileandja). Veelgi enam. RKAS arvates ei võimalda ka RVS sätted isegi mitte teoreetiliselt riigivara valitsejale RVS-iga pandud ülesannete (avalike ülesannete) üleandmist RKAS-ile kui eraõiguslikule juriidilisele isikule. RVS § 4 lg 3 nimelt sätestab ühemõttelise kitsenduse, et riigivara valitseja ülesandeid saab üle anda üksnes riigitulundusasutusele ning maareformi seaduses ja selle alusel antud määruses sätestatud juhtudel Maa-ametile (mitte aga RKAS-ile kui eraõiguslikule juriidilisele isikule). RKAS-i ei ole määratud ka RVS 92 riigile kinnisvarateenust osutavaks isikuks RVS § 92 lg 1 mõistes (ka vastupidisel juhul oleks RKAS üksnes nõ avalike ülesannete täitmiseks vajalike abistavaid teenuseid osutav ametlik/ainuõigustes partner, mitte aga avalike ülesannete vahetu kandja).

Mis aga puudutab väiteid, et RKAS-i kui juriidiline isiku aktsiad kuuluvad riigile ning riik on RKAS-ile vara (kinnistuid) üle andnud, siis RKAS-i arvates ei saa ainuüksi vastavate asjaolude pinnal eeldada RKAS-i poolt avalike ülesannete täitmist. Vastavale järeldusele on jõudnud näiteks Tallinna Ringkonnakohus oma 23.03.2018.a otsuse nr 3-16-496 p-s 14 (ref): „AvTS § 5 lg 2 sisustamisel ei oma määravat tähendust, kes on äriühingu asutanud, mitu protsenti aktsiatest kuulub riigile või kuidas omandas äriühing oma vara. AvTS kontekstis on oluline, kas äriühing täidab avalikku ülesannet“.

Seega teoreetiliselt olukorras, kus RKAS peab talle kuuluva kinnisvara võõrandamiseks kolmandate isikutega läbirääkimisi või esitab müügipakkumisi, ei täida RKAS RVS mõistes riigivara valitseja ülesandeid või muid avalikke ülesandeid (tegemist ei ole ka riigile kinnisvarateenuse osutamise ehk siis riigile kuuluva kinnisvara võõrandamise osas teenuse osutajana läbirääkimiste pidamisega, müügipakkumiste esitamise vms), vaid RKAS tegutseb kitsalt oma eraõigusliku äritegevuse raames (vastav informatsioon kogutakse eraõiguslikus suhtes, mitte riigihalduse teostamisel), eesmärgiga jõuda RKAS-ile kuuluva kinnistu võõrandamiseni ning teenida kinnistu võõrandamisest äritulu.

Võimalike läbirääkimiste või müügipakkumistega seonduv info ei saaks eelnevat arvestades olla ühelgi juhul avalik teave AvTS mõistes ning RKAS-il oleks selle väljastamisest õigus AvTS § 23 lg 2 p 2 alusel keelduda.

2. Kas Pärnu Lootsi tn 10 kinnistu puhul on tegemist riigi poolt üle antud varaga või RKAS-i poolt ostetud kinnistuga?

Lootsi tn 10 kinnistu näol on tegemist varaga, mis anti RKAS-ile üle mitterahalise sissemaksena RKAS-i aktsiakapitali. Vara anti üle riigile mittevajaliku varana. RKAS peab siinkohal vajalikuks veelkord selgus huvides osundada, et AvTS § 5 lg 2 sisustamisel ei oma määravat tähtsust, kuidas omandas äriühing oma vara (vt täpsemalt punktis 1 tsiteeritud kohtupraktikat).

3. Mis põhjusel ei vastanud RKAS 08.01.2019 esitatud teabenõudele AvTS-s ettenähtud korras (AvTS § 18 lg 1)?

RKAS möönab, et teabenõudele vastamine viibis. Teabenõudele vastamine viibis inimliku eksimuse tõttu, mis oli põhjustatud RKAS-i töötajate omavahelisest kommunikatsioonist. Tegemist ei olnud pahatahtlikku vastamata jätmisega.

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOONI PÕHJENDUSED:

Avalik teave on mis tahes viisil ja mis tahes teabekandjale jäädvustatud ja dokumenteeritud teave, mis on saadud või loodud seaduses või selle alusel antud õigusaktides sätestatud avalikke ülesandeid täites ning nimetatud teabele juurdepääsu võib piirata üksnes seaduses sätestatud korras.⁵

Riigi Kinnisvara AS teabevaldajana

Riigi Kinnisvara AS (RKAS) on eraõiguslik juriidiline isik, mille aktsiad kuuluvad riigile ehk siis tegemist on riigi äriühinguga, kes on teabevaldajaks ainult seaduses sätestatud tingimustel.

AvTS § 5 lg 2 sätestab, et eraõiguslikule juriidilisele isikule ja füüsilisele isikule laienevad teabevaldaja kohustused, kui isik täidab seaduse, haldusakti või lepingu alusel avalikke ülesandeid, sealhulgas osutab haridus-, tervishoiu-, sotsiaal- või muid avalikke teenuseid, - teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist.

AvTS § 5 lg 3 p 2 kohaselt võrdsustatakse teabevaldajaga füüsilisest isikust ettevõtja, mittetulundusühing, sihtasutus või äriühing, - teabe osas, mis puudutab riigi või kohaliku omavalitsuse eelarvest avalike ülesannete täitmiseks või toetusena antud vahendite kasutamist.

Seega on RKAS teabevaldajaks kahel juhul- kui ta täidab avalikke ülesandeid, siis teabe osas, mis puudutab nende ülesannete täitmist või kui ta on saanud eelarvelisi vahendeid, siis teabe osas, mis puudutab nende vahendite kasutamist.

Vaideasja materjalidest nähtub, et Lootsi tn 10 kinnistu puhul ei ole tegemist riigile kuuluva varaga, vaid äriühingule kuuluva varaga. Sellisel juhul antud kinnistuga seotud toimingud (s.o võõrandamine/müük) on eraõiguslik äritegevus, mis ei saa tõlgendada kui avaliku ülesande täitmine AvTS-i mõistes.

Eeltoodust tulenevalt leiab AKI, et Lootsi tn 10 kinnistu puhul on tegemist äriühingule kuuluva varaga, mitte riigivaraga. Seega kinnistuga seotud võimalikud toimingud ei ole antud juhul käsitletavad avalike ülesannete täitmisena, mistõttu ei ole RKAS vaide esitaja soovitud teabe osas teabevaldajaks AvTS-i mõistes ning RKAS-il puudub kohustus väljastada vaide esitajale tema soovitud teave. Nagu RKAS-i selgitustest nähtub, siis RKAS ka ei valda soovitud teavet, mistõttu pole seda võimalik ka vaide esitajale väljastada. Kuna RKAS ei valda vaide esitaja soovitud teavet ning vaide esitaja soovitud teave ei puudutaks avalike ülesannete täitmist ega avaliku raha kasutamist, siis teabenõude täitmisest keeldumisel ei ole RKAS rikkunud vaide esitaja õigusi ning seetõttu tuleb vaie jätta rahuldamata.

Et edaspidi sarnaseid vaideid vältida soovitan RKAS-il, olenemata sellest kas soovitud teave puudutab avalike ülesannete täitmist või ei, kui RKAS-il soovitud dokumendid puuduvad, siis seda ka selgelt teabenõudjale öelda.

/allkirjastatud digitaalselt/

Sergei Miller
vaneminspektor
peadirektori volitusel

⁵ Vt AvTS § 3